

Za „Solidarność” do wojska marsz

abp Adam Szal

17 marca br. w Katolickim Centrum Kultury przy parafii pw. Chrystusa Króla w Jarosławiu zaprezentowano wystawę „Solidarność do wojska”.

Wystawę przygotował Instytut Dziedzictwa Solidarności, planse rysował Andrzej Graniak, a premiera odbyła się w Sali BHP Stoczni Gdańskiej w listopadzie 2023 r. Jarosław nie był miejscem przypadkowym – tutaj właśnie, 41 lat temu, powołano do zasadniczej służby wojskowej członków „Solidarności”; wcielono 5 listopada 1982 r. do 40 pułku artylerii 85 młodych ludzi ze Śląskiego Okręgu Wojskowego, wśród których co najmniej 50 miało pecha być członkami właśnie zdelegalizowanego związku zawodowego. Nie mieli być artylerzystami – zrobiono z nich kompanię kolejową. Byli kompanią specjalną. Takie kompanie utworzono dla związkowców również w Węgorzewie i Chełmie. Pozostali solidarnościowcy wcieleni, czyli internowani w mundurach 5 listopada 1982 r., trafili na „ćwiczenia wojskowe” do 10 jednostek wojskowych usytuowanych nie w miastach – ale na uboczu, w lesie, na poligonach, aby ukryć prawdziwy powód „wcielenia”, aby utrudnić kontakt z cywilami, z rodzinami. Zostali „przedstawieni” kadrze wojskowej jako bandyci i przestępcy, przed którymi należało się mieć na baczności. „Ćwiczenia wojskowe” z 1982 r. wymyślono, by zastraszyć załogi zakładów pracy przed zapowiedzianymi manifestacjami w drugą rocznicę rejestracji Statutu i w miesiąc po zdelegalizowaniu NSZZ „Solidarność”. W dodatku Zachód domagał się zwolnień internowanych z więzień, a powołania do wojska było „sprawą własną każdego państwa”, choć było wymyślone przeciw członkom „Solidarności” – było internowaniem w mundurach. Do dziś wiedza o takiej formie represji w stanie wojennym jest mała, a żaden podręcznik szkolny nie zawiera wzmianki

o uwięzieniu w wojsku członków „Solidarności”.

Organizatorem spotkania był Szymon Wawrzyszko z ZR Ziemia Przemyska, gospodarzem był proboszcz ks. prał. Andrzej Surowiec, ale ustąpił miejsca ks. abp Adamowi Szalowi. KK reprezentował Tadeusz Majchrowicz, zastępca Przewodniczącego, IDS reprezentował Mateusz Ihnatowicz, który przywiózł katalogi wystawy, przybył Dariusz Iwaneczko, dyrektor Od. IPN z Rzeszowa i dr Artur Brożyniak, który przedstawił stan badań nad „kompanią specjalną” z Jarosławia. Pomysłodawcą spotkania był Andrzej Adamczyk z „Chełmniaków 1982”- przypomniał ich wysiłki, by uznać „wcielonych” za represjonowanych. Przybyli internowani w Jarosławiu, a także „internowani w mundurach” z kilku innych obozów, w tym niżej podpisany, ze Zgrupowania Rezerwy nr 6 w Czerwonym Borze, który opowiedział m.in. o apelach na mrozie „wcielonych” stojących w tenisówkach (reszta wspomnień w katalogu wystawy).

Kiedy po wystąpieniach mieliśmy pomodlić się za kolegów, którzy zmarli, którym zmarnowano zdrowie, ks. abp Adam Szal przeczytał tekst na jednej z plansz: - Ćwiczenia, którym zostali poddani ci „żołnierze”, nie miały podnieść ich zdolności bojowych, lecz złamać charakter. I dalej opowiadał – Tak i mnie potraktowano, bo jako jeden z ponad trzech tysięcy kleryków odbywałem służbę wojskową w Barczewie. Nas też starali się zamęczyć, upodlić i wybić nam z głów powołanie. Nie udało im się i dziś chyba 13 biskupów ma za sobą specjalne kompanie kleryczne.

Stanisław Alot

PS. Mam nadzieję, że młodzież zaproszona do obejrzenia wystawy, będzie miała solidnie przygotowanych nauczycieli, bo temat jest mało znany.

Zawsze Wierni - finał konkursu

15 marca w Powiatowym Centrum Edukacji Kulturalnej w Ropczycach odbył się uroczysty finał VIII edycji Wojewódzkiego Turnieju Poezji i Prozy Zawsze Wierni, poświęcony pamięci bohaterów walczących o wolną Polskę po 1944 r.

Ten konkurs recytatorski stanowi hołd dla wszystkich wiernych ideom wolności, honoru, życia zgodnego z najwyższymi wartościami i umiłowania Ojczyzny. To też szansa dla młodych do rozwijania i prezentowania artystycznych uzdolnień.

Od początku organizowania, patronat honorowy nad konkursem pełni m.in. Region Rzeszowski NSZZ Solidarność, fundując również nagrody jego zwycięzcom. W tegorocznym finale „Solidarność” reprezentowali członkowie Zarządu Regionu: Bogumiła Stec-Świdorska, za-ca przewodniczącego ZR, Anna Dziadek, przewodnicząca Oddziału „S” w Strzyżowie i Andrzej Czochara, przewodniczący Oddziału „S” w Ropczycach.

LAUREACI KONKURSU

w kategorii szkoła podstawowa:
Martyna Rec – Miron Białoszewski „Pamiętnik z Powstania Warszawskiego” (fragm.) - SP Nr 1 we Frysztaku
Nikoła Gawlik – Przemysław Dakowicz „Wersyfikacja polska” - SP Nr 3 w Dębicy
Lena Pilut – Zbigniew Herbert „Nike, która się waha” - SP Nr 1 we Frysztaku

wyróżnieni:

Milena Mędrygał – „Niech się pani pomodli”- SP w Wiercanych
Milena Pitera – Zbigniew Herbert „Przesłanie Pana Cogito” - ZS w Lutczy
Nikoła Smykla – Tadeusz Porayski „Służewiec” - ZS w Chorzeliowie

w kategorii szkoła ponadpodst.:
Bartosz Jajeńska – Kompilacja

tekstów: fr. Wspomnień ks. Mariana Prusaka „Egzekucja Inki i Zagończyka” i Barbary Lipińskiej-Postawy „Inka” – Liceum Ogólnokształcące w Strzyżowie
Piotr Kopacki – „Polscy bandyci” (autor nieznany) – Zespół Szkół Zawodowych im. Kard. St. Wyszyńskiego w Dynowie
Milena Niedźwiedź – Zbigniew Kabata „Na alei leśnej żeśmy się spotkali... Armia Krajowa” – Zespół Szkół Technicznych w Strzyżowie

wyróżnieni:

Julia Sikora – Przemysław Dakowicz „Notesik nocnego stróża (2)” - Miejski Ośrodek Kultury w Dębicy
Zofia Strzępek – Kompilacja fragm. wierszy „Wyklętemu” i Barbary Jęczowej „Zakatowani” - LO w Strzyżowie
Anna Hrycko – autor nieznany „Wyklęci”- LO im. KEN w Dynowie

* * * * *

22 marca odbyły się wybory w Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Zakładach Magnezytowych w Ropczycach. Jan Ochat wybrany na funkcję przewodniczącego KZ.